

Delchev & Partners Law Firm

**Компенсации за работодатели с цел запазване на
заетостта при извънредното положение**

01 април 2020

Нормативен акт

Постановление № 55 от 30 март 2020 на Министерски съвет на Република България за определяне на условията и реда за изплащане на компенсации на работодатели с цел запазване на заетостта на работниците и служителите при извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание на Република България от 13 март 2020 г. (**ПМС № 55**).

Какво означава „компенсация“

„Компенсации“ са суми за трудови възнаграждения, които се изплащат на работодатели за запазване на заетостта на работници и служители при преустановяване на работата на предприятието, на част от предприятието или на отделни работници и служители или при въвеждане на непълно работно време поради обявено извънредно положение.

Кои работодатели и при какви условия могат да кандидатстват за компенсации**Възможност № 1**

Работодатели, които поради извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., със своя заповед, издадена въз основа на заповед на държавен орган, са преустановили работата на предприятието или на част от предприятието заявяват изплащане на компенсации за работници и служители, осигурени в следните икономическите дейности, посочени с ПМС № 55:

Приложение към чл. 2, ал. 1, т. 2 от ПМС № 55 – Списък на икономически дейности

Код по КИД-2008	Наименование на позицията
47	Търговия на дребно, без търговията с автомобили и мотоциклети*, с изключение на: 47.11 Търговия на дребно в неспециализирани магазини предимно с хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия; 47.2 Търговия на дребно в специализирани магазини с хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия; 47.73 Търговия на дребно с лекарства и други фармацевтични стоки; 47.74 Търговия на дребно с медицински и ортопедични стоки; 47.8 Търговия на дребно на открити щандове и пазари; 47.9 Търговия на дребно извън търговски обекти
49.3	Друг пътнически сухопътен транспорт
51.1	Пътнически въздушен транспорт
55	Хотелиерство
56.1	Дейност на ресторанти и заведения за бързо обслужване
56.3	Дейност на питейни заведения
59.14	Прожектиране на филми

* С работно място в търговски обект на територията на търговски център

79	Туристическа агентска и операторска дейност; други дейности, свързани с пътувания и резервации
82.30	Организиране на конгреси и търговски изложения
85.10	Предучилищно образование (частен сектор)
90	Артистична и творческа дейност
91	Други дейности в областта на културата
93	Спортни и други дейности, свързани с развлечения и отдих
96.04	Поддържане на добро физическо състояние
	Други икономически дейности – за работодатели, които са преустановили дейност, осъществявана на територията на отделни населени места, в които със заповед на държавен орган са въведени протиепидемични мерки на основание чл. 63 от Закона за здравето

Възможност № 2

Работодатели от всички сектори от Класификацията на икономическите дейности (КИД-2008), с изключение на секторите [А, К, О, Р, Q, Т и U](#)¹, които

- **преустановяване на работата:** със своя заповед, издадена на основание чл. 120в, ал. 1 от Кодекса на труда, са преустановили работата на предприятието, на част от предприятието или на отделни работници и служители, и
- **намаляване на приходите от продажби:** декларират намаляване на приходите от продажби с не по-малко от 20% през месеца, предхождащ месеца на подаване на заявлението за изплащане на компенсация, спрямо същия месец на предходната календарна година².

Възможност № 3

Работодатели от всички сектори от Класификацията на икономическите дейности (КИД-2008), с изключение на секторите [А, К, О, Р, Q, Т и U](#)³, които

- **намалено работно време:** със своя заповед, издадена на основание чл. 138а, ал. 2 от Кодекса на труда, са установили непълно работно време в предприятието или в негово звено, и
- **намаляване на приходите от продажби:** декларират намаляване на приходите от продажби с не по-малко от 20% през месеца, предхождащ месеца на подаване на заявлението за изплащане на компенсация, спрямо същия месец на предходната календарна година⁴.

Други критерии / изисквания към работодателите

За изплащане на компенсация могат да кандидатстват работодатели, които:

¹ Виж Приложение № 1 към настоящия информационен бюлетин.

² За лицата, учредени след 1 март 2019 г., се прилага друга база за сравнение на намалението на приходите.

³ Виж Приложение № 1 към настоящия информационен бюлетин.

⁴ За лицата, учредени след 1 март 2019 г., се прилага друга база за сравнение на намалението на приходите.

- **стопанска дейност в България:** са местни физически или юридически лица, както и чуждестранни юридически лица, които осъществяват стопанска дейност в Република България;
- **без публични задължения:** нямат задължения за данъци и задължителни осигурителни вноски по смисъла на чл. 162, ал. 2, т. 1 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс към държавата или общината, установени с влязъл в сила акт на компетентен орган, и за които работодателят не е предприел действия за разсрочване, отсрочване или обезпечение;
- **без несъстоятелност/ликвидация:** не са обявени в несъстоятелност или не се намират в производство по несъстоятелност или ликвидация;
- **запазена заетост:** запазят заетостта на работниците и служителите, за които са получили компенсация, за период не по-малък от периода, за който са изплатени компенсациите;
- **запазени трудови договори:** не прекратят трудови договори на работници и служители на основание чл. 328, ал. 1, т. 2, 3 и 4 от Кодекса на труда през периода, за който им се изплащат компенсациите;
- **без нарушения:** нямат установено с влязло в сила наказателно постановление или съдебно решение, нарушение на чл. 61, ал. 1, чл. 62, ал. 1 или 3, чл. 63, ал. 1 или 2, чл. 118, чл. 128, чл. 228, ал. 3, чл. 245 и чл. 301 – 305 от Кодекса на труда или чл. 13, ал. 1 от Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност през период от 6 месеца преди издаване на заповедта за преустановяване на работа.

Размер и база за изчисление на компенсациите

Компенсациите са в размер на 60% от размера на осигурителния доход за януари 2020 г. за всеки работник и служител, чиято работа е преустановена или за когото е установено непълно работно време. В случаите на установено непълно работно време компенсацията се изплаща пропорционално на неотработеното време, но за не повече от 4 часа дневно.

В общия случай осигурителният доход за януари 2020 се определя като се умножи среднодневният осигурителен доход за месеца по броя на работните дни.

В случаите, когато през януари 2020 е ползван някакъв вид отпуск, правилата за определяне на осигурителния доход може да намерите в чл. 1, ал. 7 на ПМС № 55.

За какъв период се изплащат компенсациите

Компенсация се изплащат за целия период или за част от периода на действие на извънредното положение, но за не повече от 3 (три) месеца.

Задължения на работодателя

Работодателят е задължен:

- **пълно възнаграждение:** да заплати пълния размер на трудовото възнаграждение и дължимите осигурителни вноски за съответния месец за работниците и служителите, за които иска компенсация;
- **запазена заетост:** да запази заетостта на работниците и служителите, за които иска компенсация, за допълнителен период, равен на периода, за които се изплащат компенсация.

Срок за заявяване на компенсация

Към настоящия момент срокът за подаване на документ, обявен на уебсайта на Агенцията по заетостта (<https://www.az.government.bg/pages/izplashane-na-kompensacii-za-zapazwane-na-zaetostta/>), е 31-ви март - 21-ви април 2020 г.

Къде се подава заявлението за компенсация

В дирекция „Бюро по труда“, обслужваща територията по мястото на работа на работниците и служителите.

Как се подава заявлението за компенсация

Заявлението за изплащане на компенсация (по образец) се подава:

- по електронен път,⁵
- с препоръчано писмо с обратна разписка чрез лицензиран пощенски оператор,
- при невъзможност за подаване по електронен път или чрез препоръчано писмо – на хартиен носител

Какви документи се прилагат към заявлението за компенсация

Към заявлението се прилагат:

1. **заверено копие на заповедта на работодателя** за преустановяване на работа по чл. 120в от Кодекса на труда или на заповедта за установяване на непълно работно време по чл. 138 а, ал. 2 от Кодекса на труда;
2. **декларация** (по образец), че работодателят
 - ще запази заетостта на работниците и служителите, за които получи компенсация, за период не по-малък от периода, за който са изплатени компенсацията; и

⁵Документите, получени по електронен път след 17,00 ч. се входират в деловодната система на следващия работен ден.

- няма да прекрати трудовите договори на работници и служители на основание чл. 328, ал. 1, т.2, 3 и 4 от Кодекса на труда през периода, за който им се изплащат компенсации;
3. **декларация** (по образец) от работодателя и документи, удостоверяващи намаляване на приходите от продажби⁶;
 4. **списък на работниците и служителите**, за които се подава заявление за изплащане на компенсации по реда на ПМС № 55, съдържащ данни за лицата - трите имена, ЕГН или личен номер, личен номер на чужденец, служебен номер от Националната агенция за приходите, а за работниците и служителите по чл. 1, ал. 3 от ПМС № 55 – продължителността на установеното непълно работно време;
 5. **декларация** (по образец), съдържаща данни за платежна сметка на работодателя, обозначена с Международен номер на банкова сметка (International Bank Account Number – IBAN), водена от доставчик на платежни услуги, лицензиран от Българската народна банка, или от клон на доставчик на платежни услуги, осъществяващ дейност на територията на страната.

Срок за отговор от „Бюрото по труда“

„Бюрото по труда“ се очаква да отговори на заявлението за изплащане на компенсации в срок от 7 - 9 работни дни.

Образци на документи

Образец на заявлението за изплащане на компенсация, както и друга информация, може да намерите на страницата на Агенцията по заетостта: <https://www.az.government.bg>.

ДЕЛЧЕВ & ПАРТНЬОРИ

⁶ Не се отнася за работодатели, които изпълняват условията, описани по-горе във Възможност № 1.

**ПРИЛОЖЕНИЕ № 1 – СПИСЪК С ИЗКЛЮЧЕНИ ДЕЙНОСТИ
(А, К, О, Р, Q, Т и U)**

КОД ПО КИД-2008	НАИМЕНОВАНИЕ НА ПОЗИЦИЯТА
A	СЕЛСКО, ГОРСКО И РИБНО СТОПАНСТВО
01	Растениевъдство, животновъдство и лов; спомагателни дейности
01.1	Отглеждане на едногодишни растения
01.11	Отглеждане на зърнени (без ориз) и бобови растения и маслодайни семена
01.12	Отглеждане на ориз
01.13	Отглеждане на зеленчуци, дини и пъпеши, кореноплодни и грудкови
01.14	Отглеждане на захарна тръстика
01.15	Отглеждане на тютюн
01.16	Отглеждане на влакнодайни растения
01.19	Отглеждане на други едногодишни растения
01.2	Отглеждане на многогодишни насаждения
01.21	Отглеждане на грозде
01.22	Отглеждане на тропични и субтропични плодове
01.23	Отглеждане на цитрусови плодове
01.24	Отглеждане на семкови и костилкови плодове
01.25	Отглеждане на черупкови, ягодоплодни и други плодове
01.26	Отглеждане на маслосъдържащи плодове
01.27	Отглеждане на растения за напитки
01.28	Отглеждане на подправки, етеричномаслени и лечебни растения
01.29	Отглеждане на други многогодишни насаждения
01.3	Дейности на разсадници, без горските
01.30	Дейности на разсадници, без горските
01.4	Животновъдство
01.41	Отглеждане на едър рогат добитък, с млечно направление
01.42	Отглеждане на едър рогат добитък, с друго направление

КОД ПО КИД-2008	НАИМЕНОВАНИЕ НА ПОЗИЦИЯТА
01.43	Отглеждане на коне, магарета, мулета и катъри
01.44	Отглеждане на камили, ламы и подобни животни
01.45	Отглеждане на дребен рогат добитък
01.46	Отглеждане на свине
01.47	Отглеждане на домашни птици
01.49	Отглеждане на други животни
01.5	Комбинирано растениевъдно-животновъдно стопанство
01.50	Комбинирано растениевъдно-животновъдно стопанство
01.6	Спомагателни дейности в селското стопанство
01.61	Спомагателни дейности в растениевъдството
01.62	Спомагателни дейности в животновъдството
01.63	Дейности след прибиране на реколтата
01.64	Обработка на семена за посев
01.7	Лов и спомагателни дейности
01.70	Лов и спомагателни дейности
02	Горско стопанство
02.1	Възпроизводство на гори
02.10	Възпроизводство на гори
02.2	Дърводобив
02.20	Дърводобив
02.3	Събиране на диворастящи и недървесни продукти
02.30	Събиране на диворастящи и недървесни продукти
02.4	Спомагателни дейности в горското стопанство
02.40	Спомагателни дейности в горското стопанство
03	Рибно стопанство
03.1	Риболов
03.11	Океански и морски риболов
03.12	Сладководен риболов

КОД ПО КИД-2008	НАИМЕНОВАНИЕ НА ПОЗИЦИЯТА
03.2	Развъждане и отглеждане на риба и други водни организми
03.21	Развъждане и отглеждане на риба и други водни организми в солени басейни
03.22	Развъждане и отглеждане на риба и други водни организми в сладководни басейни
К	ФИНАНСОВИ И ЗАСТРАХОВАТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ
64	Предоставяне на финансови услуги, без застраховане и допълнително пенсионно осигуряване
64.1	Парично посредничество
64.11	Дейност на централната банка
64.19	Друго парично посредничество
64.2	Дейност на холдингови дружества
64.20	Дейност на холдингови дружества
64.3	Фондове за инвестиране и подобни финансови субекти
64.30	Фондове за инвестиране и подобни финансови субекти
64.9	Предоставяне на други финансови услуги, без застраховане и допълнително пенсионно осигуряване
64.91	Финансов лизинг
64.92	Други форми на предоставяне на кредит
64.99	Предоставяне на други финансови услуги, без застраховане и допълнително пенсионно осигуряване, неклассифицирани другаде
65	Застраховане, презастраховане и допълнително пенсионно осигуряване
65.1	Застраховане
65.11	Животозастраховане
65.12	Друго застраховане, без животозастраховане
65.2	Презастраховане
65.20	Презастраховане
65.3	Допълнително пенсионно осигуряване
65.30	Допълнително пенсионно осигуряване
66	Спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането
66.1	Спомагателни дейности във финансовите услуги, без застраховане и допълнително

КОД ПО КИД-2008	НАИМЕНОВАНИЕ НА ПОЗИЦИЯТА
	пенсионно осигуряване
66.11	Управление на финансови пазари
66.12	Посредническа дейност по сделки с ценни книжа и стоки
66.19	Други спомагателни дейности във финансовите услуги, без застраховане и допълнително пенсионно осигуряване
66.2	Спомагателни дейности в застраховането и допълнителното пенсионно осигуряване
66.21	Оценяване на застрахователни рискове и щети
66.22	Дейности на застрахователни брокери и агенти
66.29	Други спомагателни дейности в застраховането и допълнителното пенсионно осигуряване
66.3	Управление на фондове
66.30	Управление на фондове
О	ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ
84	Държавно управление
84.1	Държавно управление с общ, икономически и социален характер
84.11	Общофункционално управление на държавата на централно и местно равнище
84.12	Държавно управление в областта на здравеопазването, образованието и други социални дейности
84.13	Държавно управление в областта на стопанската дейност
84.2	Услуги на държавното управление за обществото като цяло
84.21	Външни работи
84.22	Отбрана
84.23	Правосъдие
84.24	Обществен ред и сигурност
84.25	Пожарна безопасност и защита при бедствия
84.3	Държавно обществено осигуряване
84.30	Държавно обществено осигуряване
Р	ОБРАЗОВАНИЕ
85	Образование

КОД ПО КИД-2008	НАИМЕНОВАНИЕ НА ПОЗИЦИЯТА
85.1	Предучилищно образование
85.10	Предучилищно образование
85.2	Начално образование (първи етап на основното образование)
85.20	Начално образование (първи етап на основното образование)
85.3	Прогимназиално (втори етап на основното образование) и средно образование
85.31	Прогимназиално и средно общо образование
85.32	Прогимназиално и средно професионално образование и обучение
85.4	Образование след завършено средно образование
85.41	Професионално обучение след средно образование, но не висше
85.42	Висше образование
85.5	Други образователни дейности
85.51	Неформално обучение в областта на спорта и активния отдих
85.52	Неформално обучение в областта на културата
85.53	Обучение на водачи на превозни средства
85.59	Други образователни дейности, неklasифицирани другаде
85.6	Спомагателни дейности в областта на образованието
85.60	Спомагателни дейности в областта на образованието
Q	Хуманно здравеопазване и социална работа
86	Хуманно здравеопазване
86.1	Дейност на болници
86.10	Дейност на болници
86.2	Извънболнична лекарска практика
86.21	Дейност на общопрактикуващи лекари
86.22	Дейност на лекари специалисти
86.23	Дейност на лекари по дентална медицина
86.9	Други дейности по хуманно здравеопазване
86.90	Други дейности по хуманно здравеопазване

КОД ПО КИД-2008	НАИМЕНОВАНИЕ НА ПОЗИЦИЯТА
87	Медико-социални грижи с настаняване
87.1	Дейност на заведения със здравни грижи
87.10	Дейност на заведения със здравни грижи
87.2	Социални грижи с настаняване за лица с умствена изостаналост, психичноболни и зависими от наркотици
87.20	Социални грижи с настаняване за лица с умствена изостаналост, психичноболни и зависими от наркотици
87.3	Социални грижи с настаняване за възрастни лица и хора с физически увреждания
87.30	Социални грижи с настаняване за възрастни лица и хора с физически увреждания
87.9	Други социални грижи с настаняване
87.90	Други социални грижи с настаняване
88	Социална работа без настаняване
88.1	Социална работа без настаняване за възрастни лица и хора с увреждания
88.10	Социална работа без настаняване за възрастни лица и хора с увреждания
88.9	Друга социална работа без настаняване
88.91	Дневни грижи за малки деца
88.99	Друга социална работа без настаняване, неклассифицирана другаде
T	ДЕЙНОСТИ НА ДОМАКИНСТВА КАТО РАБОТОДАТЕЛИ; НЕДИФЕРЕНЦИРАНИ ДЕЙНОСТИ НА ДОМАКИНСТВА ПО ПРОИЗВОДСТВО НА СТОКИ И УСЛУГИ ЗА СОБСТВЕНО ПОТРЕБЛЕНИЕ
97	Дейности на домакинства като работодатели на домашен персонал
97.0	Дейности на домакинства като работодатели на домашен персонал
97.00	Дейности на домакинства като работодатели на домашен персонал
98	Недиференцирани дейности на домакинства по производство на стоки и услуги за собствено потребление
98.1	Недиференцирани дейности на домакинства по производство на стоки за собствено потребление
98.10	Недиференцирани дейности на домакинства по производство на стоки за собствено потребление
98.2	Недиференцирани дейности на домакинства по производство на услуги за собствено потребление
98.20	Недиференцирани дейности на домакинства по производство на услуги за собствено потребление

КОД ПО КИД-2008	НАИМЕНОВАНИЕ НА ПОЗИЦИЯТА
	потребление
U	Дейности на екстериториални организации и служби
99	Дейности на екстериториални организации и служби
99.0	Дейности на екстериториални организации и служби
99.00	Дейности на екстериториални организации и служби
